

**ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА СЛУЖБА В СИСТЕМІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ. ПРОБЛЕМИ
ОРГАНІЗАЦІЇ КООРДИНАЦІЇ ДІЙ ТА МІЖВІДОМЧОЇ ВЗАЄМОДІЇ**

Касаткін Є.В., Єфімов Г.В., Беляков В.Ф.

*Національна академія сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів*

Необхідно визнати, що за роки незалежності Україна набула значного досвіду у проведенні різноманітніших реформ. Їх аналіз свідчить, що вони різняться між собою як за тривалістю проведення, напрямками, масштабами, так і за результативністю. Почавшись з моменту проголошення незалежності майже нескінченний процес їх перетворень триває і досі, набуваючи нових форм. При цьому, Збройні Сили (ЗС) України, як і Прикордонні війська (в подальшому Державна прикордонна служба України) за роки свого існування пройшли шлях болючих змін, перетворень та скорочень у залежності від вектору спрямованості державної політики у сфері безпеки та оборони, містили значне розмаїття поглядів, думок і пропозицій щодо подальшого розвитку, особливо щодо комплексного використання складових сектору безпеки і оборони. Зокрема, становлення системи територіальної оборони (ТрО) в Україні розпочалося з 1993 року, також пройшовши та проходячи на сьогоднішній день нелегкий шлях свого розвитку в умовах відбиття збройної агресії російської федерації (рф) та знов таки різних поглядів на її організацію.

Внутрішня політична напруга та суперечності між гілками влади призвели до того, що військові формування свавільно розподілялися між різними силовими відомствами, керівники яких здійснювали реформування підпорядкованих структур виходячи із власних поглядів на участь у забезпеченні національної безпеки держави.

Створенням у листопаді 1991 року Прикордонних військ (ПВ) України і прийняттям відповідного Закону, вони були зобов'язані відбивати вторгнення на територію України озброєних формувань, припиняти збройні та інші провокації на державному кордоні України, захищати від злочинних посягань населення і власність у всіх її формах.

В подальшому, у 2000 році, керівництвом держави, у зв'язку з відсутністю на його погляд ознак зовнішньої агресії та необхідністю адаптації законодавства про державний кордон до європейських вимог і гармонізації технологій охорони кордону, приймається рішення щодо реформування Прикордонних військ у Державну прикордонну службу (ДПС) України, що було зроблено в короткий термін. У світі впровадженої реформи, були виключені зі схеми мобілізаційного розгортання ПВ України мотоманеврені групи та загони спеціального призначення, які відмобілізувалися з введенням підвищеної бойової готовності і фактично призначалися для проведення прикордонних пошуків та операцій, знищення диверсійно-розвідувальних сил (ДРС) противника, в тому числі у взаємодії з частинами та підрозділами ЗС України, у разі їх залучення.